

intet foretage sig, de er veltilfredse med som hidtil at have Afgørelsen i disse Spørgsmaal. Jeg kan nu imidlertid ikke tilraade dette, lige saa lidt som jeg kan tilraade, at en saa generel Afgørelse lægges i det her omhandlede Valutaraads Hænder, thi uden at lægge mere Ansvar paa Bankerne, end de fortjener, maa man dog vistnok sige, at de i hvert Fald ikke har benyttet deres Magt og Myndighed til i den Udstrækning, hvori det havde været ønskeligt, at hindre den ganske vilde Spekulation i Valuta — at man nu mener, at en Ændring er fornøden, er en Sag for sig.

Naar man nu ser paa dette Timandsraads Sammensætning, synes jeg, man maa erkende, at i dette Raad er Landbruget Askepot — det Erhverv, der væsentligst, ja, næsten udenlukkende skaffer den Valuta, der overhovedet skal stilles til Disposition her i Landet. Men mine Betæneligheder gælder ikke blot den Forsamling, man her har tiltænkt en saa afgørende Myndighed, de gælder ogsaa de Konsekvenser, der kan blive Følgen af den paatænkte stærke Begrænsning af Indførselen. Det er vel saa, at en blot og bar Antydning af en saadan Begrænsning vil blive betragtet som en Opfordring til Hamstring, i hvert Fald tør man sikkert regne med, at den vil medføre dels Prisstigning, dels Hamstring. Hvis disse to Fænomener skal modvirkes, vil det formentlig kun kunne ske gennem Maksimalpriser og Rationering; men nu vil dog vist de fleste indrømme, at overfor de Varer, det her drejer sig om, vilde det blive meget vanskeligt at anvende Maksimalpris og Rationering.

Jeg indrømmer, at den sidste Aarsopgørelse over Vareomsætningen med Udlandet nok kan fremkalde alvorlige Overvejelser og give Anledning til Tanker i Retning af, om det dog ikke er muligt at ændre ved dette Forhold. Nu vil jeg dog med Hensyn til denne Handelsbalance sige, at de lærde har jo hidtil ikke været enige om, hvorvidt det er gavnligt eller skadeligt, at der er en Overskudsindførsel af Varer til et Land, og der er vel ogsaa forskellige Faktorer, som skal tages med ved Bedømmelsen; og som det ikke er saa let at faa fat paa. Men derom tørde vist

alle være enige, at naar Landets Indførsel har overstøjet Udførselen med 1 600 Mill. Kr., er dette i og for sig saa alvorligt, at det maa bringe Overvejelser frem, man under andre Forhold ikke vilde anstille. Denne Ændring af Situationen har altsaa blandt andet medført, at den Milliard, som det danske Samfund havde til gode i Udlandet i Slutningen af Aaret 1918, nu er forsvundet.

Nu skal jeg indrømme, at jeg ikke er tilstrækkelig kyndig paa dette Omraade til at turde fastslaa, at det at lade Sagen gaa sin egen Gang og lade Forholdene passe sig selv vil bringe en Løsning indenfor en rimelig Tid og bringe en Løsning, som Samfundet i det hele kan være tjent med. Men jeg mener dog, at man maa overveje meget nøje de Konsekvenser, det kan medføre saa generelt, som det her er Tilfældet, at udstyre en Institution med Myndighed. Som jeg har peget paa i min lille Særudtalelse, der ledsager Valutaraadets Indstilling, vil jeg mene, at det er mere tilraadeligt at tænke paa i overskueligt Omfang at hindre Indførsel af Varer, og her tænker jeg naturligvis dels paa Luksusvarer, dels paa Varer, som vi uden væsentlig Skade for Produktionen kan undvære. Der er saa meget mere Grund, synes jeg, til at skænke den Side af Sagen Opmærksomhed, som den efter mit Skøn har ikke blot finansiell, men ogsaa social Betydning.

Naar jeg, som allerede nævnt, nærer Betæneligheder ved i det Omfang, her foreslaas muliggjort, at kunne hindre Indførsel, er det ogsaa, fordi det efter mit Skøn vil skabe megen Uro og megen Usikkerhed indenfor Produktionen, som vilde kunde undgaas, hvis man kunde begrænse sig til de bestemte Varegrupper, jeg nu har antydnet. Et Blik paa Vareudvekslingen i 1919 er for øvrigt ganske interessant og giver et Fingerpeg i Retning af, hvad der er i Vejen. Det fremgaar nu for det første af denne Vareudvekslingsopgørelse, at det ikke er Landbruget, der, til Trods for at Raavarerne er blevet dyre, har tynget særligt paa denne Vareindførsel. Hvis man ser paa tre væsentlige Grupper, omfattende Landbrugets Raavarer, er der af Frø til Udsæd indført for 18,8 Mill. Kr., af Foderstoffer for 70,7 og af